

napiságra épülő, de gondolati általánosításaival abból kiemelkedő direkt politikai lírát produkál. Nem üres pátoszszal és kongó frázisokkal, semmitmondó általánosságokkal, hanem konkrét tényekből leszűrt életgazságokkal és puritán formai egyszerűséggel.

Vietnamról — érthetően — sok verset írtak nálunk is az utóbbi években. Ezek közül nekem Papp Lajosé tetszik legjobban. Látszólag finom, de valójában éles gúny, kíméletlen szatíra. Nagy szavak és retorikus aláfestés nélkül, de sokkal őszintébb és meggyőzőbb hitet sugallva, mintha azokkal próbálna hatást elérni. Néhány sora egyenesen felejthetetlen, igazsága, tömörsége, szépsége miatt is: „A békességet elnapolták... A mosolynak fölment az ára.”

A nagyvilág mellett a szűkebb kör, a család adja másik fő témáját. Itt is a mindennapok gondja és öröme, s így együtt értelmes boldogsága válik költészetté nála. A hangnem egysége tökéletes: nagyvilág és „kisvilág” átérése harmóniában van, a kettő egymást hitelesíti. A maga helyét mindkét körben megtalált költő érzelmi egysúlya ez, olyan esztétikumká alakult biztonságérzet, ami külön szépséget ad a kötet verseinek, mert a gondokat is vállaló és látó megelégedett bizakodás a családi szférából át- meg átjátszik a társadalmiba, és fordítva is. Éppen ezért az ilyen soroknak önmagukon túlsugárzó, általánosabb jelentése is van:

*És ez már a tér.
Fák, virágok, villamosok, találkozásaink
[tere. S visszanezve,
milyen messzire ellátni innen, végig az
úton,*

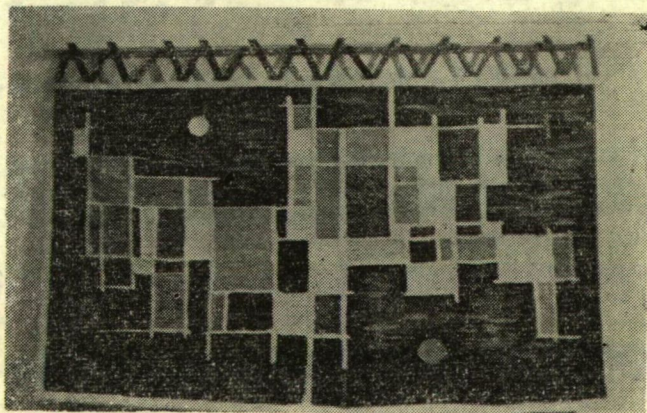
*amely egyenes és tiszta.
Megszokott-biztonságosan tiszta és
[egyenes.*

Mindez azonban nem felületes idill. A gondolati, elemző valóságismerlet súlyt ad költészetének olyan értelembe is, hogy e bizakodás mögött bensőleg megharcolt meggyőződés van. Papp Lajos sohasem volt vívódó költőtípus, ma sem az. Ez azonban egyáltalán nincs ellentmondásban lírájának szemléleti-gondolati átértettséggel, élmélyültségével. Verseiben nem annyira a vívódás folyamatát, mint inkább annak letisztult, elcsöndesült eredményét adja. De mindig maga az eredmény utal művészién a folyamatra, bármelyik nagy költeményét vesszük is (pl. *Imádságaimból, Az apák, Képeim, Gyertyaszentelőn, Krónika a 325-ik napon*).

A lényegre törőbb tartalom, a gondolati súlyosodás szembeötlő formai módosulásokkal járt. A formaművész Papp Lajos, aki előző kötetében nemegyszer került az öncélú, játékos kifejezés csábító hatása alá, most nemes egyszerűséggel, gondolatra szabott stílussal él. És mégis: ez a kötet bizonyítja legjobban kiváló formakésztségét, verselési változatosságát, mert emögött mindig ott van a mondanivaló aranyfedezete.

Egyik szatirikus versében (*Stb*) arról ír Papp Lajos, hogy „A nézőpontot kell csupán megfordítani”, s a legegzaktabb dolgok, a számok is másmilyen jelentést nyernek. Meggyőződésünk, hogy a *Sugárút 55* bármilyen nézőpontból tekintve is értékes verskötet. (*Magvető Könyvkiadó 1968.*)

VÖRÖS LÁSZLÓ

KIRÁLY SÁNDOR: FALISZŐNYEG